

Quicksan

In het kader van de Wet natuurbescherming
en de Interim Omgevingsverordening Noord-
Brabant

Plangebied: Haven 8 Oost, Waalwijk

Opsteller(s): M.M. Bouwmeester

ecoresult
ecologisch advies en onderzoek

Quickscan

In het kader van de Wet natuurbescherming en Interim Omgevingsverordening Noord-Brabant.

Colofon	
Plangebied	Haven 8 Oost, Waalwijk
Opsteller(s)	M.M. Bouwmeester
Datum	25-5-2022
Versienummer	01
Rapportkenmerk	ER20220310v01
Aantal pagina's	45
Opdrachtgever	Gemeente Waalwijk
Contactpersoon	M. de Vries
Kwaliteitscontrole	F.A. van Meurs
Projectleider	F.A. van Meurs
Wijze van citeren	Bouwmeester, M.M, 2022. Quickscan. In het kader van de Wet natuurbescherming en Interim Omgevingsverordening Noord-Brabant. Plangebied: Haven 8 Oost, Waalwijk. Kenmerk: ER20220310v01. Ecoresult B.V., Alblasserdam
Ecoresult B.V. Edisonweg 10- unit 320 2952 AD Alblasserdam 078 75 184 12 info@ecoresult.nl www.ecoresult.nl	

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Doel	5
1.3	Onderzoeksmethodiek	5
1.4	Leeswijzer	6
2	Omschrijving plangebied	7
2.1	Algemeen	7
2.2	Beschrijving	7
2.3	Geplande ingrepen	8
2.3.1	Omschrijving werkzaamheden	8
2.3.2	Methode uitvoering: materieel en werkwijze	8
2.3.3	Werkplanning, werktijden en realisatieperiode	9
2.3.4	(Ontwerp)tekening	9
3	Onderzoeksresultaten beschermde gebieden	11
3.1	Wet natuurbescherming	11
3.1.1	Natura 2000	11
3.2	Omgevingsverordening Zuid-Holland	12
3.2.1	Natuurnetwerk Nederland	12
3.2.2	Natte Natuurparels	13
3.2.3	Ecologische verbindingzones	13
4	Beschermde houtopstanden	14
4.1	Wet natuurbescherming	14
4.2	Omgevingsvergunning	14
5	Onderzoeksresultaten beschermde soorten	15
5.1	Soorten Vogelrichtlijn	15
5.1.1	Bronnenonderzoek	15
5.1.2	Verkennd veldonderzoek	16
5.1.3	Effectbeoordeling en toetsing	18
5.2	Soorten Habitatrichtlijn	20
5.2.1	Bronnenonderzoek	20
5.2.2	Verkennd veldonderzoek	21
5.2.3	Effectbeoordeling en toetsing	24
5.3	Nationaal beschermde soorten	25
5.3.1	Bronnenonderzoek	25
5.3.2	Verkennd veldonderzoek	26
5.3.3	Effectbeoordeling en toetsing	28
5.4	Invasieve exoten	29
6	Vervolgstappen	30
6.1	Algemeen	30
6.2	Beschermde gebieden	30

6.3	Beschermde soorten	30
6.4	Onderzoekperioden	34
6.5	Ontheffing	34
7	Conclusies	36
7.1	Algemeen	36
7.2	Bestemmingsplanwijziging	37
8	Geraadpleegde bronnen	38
8.1	Literatuur	38
8.2	Internet	38
	Bijlage 1 - Foto-impressie plangebied	39
	BIJLAGE 2 - Toelichting onderzoekskader	43
	Wet natuurbescherming	43
	Bescherming van gebieden	43
	Bescherming van soorten	44
	Bescherming van houtopstanden	45
	Interim Omgevingsverordening Noord-Brabant	45

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In opdracht van Gemeente Waalwijk heeft Ecoresult B.V. een quickscan uitgevoerd voor het plangebied genaamd: Haven 8 Oost, Waalwijk. De aanleiding voor dit verzoek betreft het voornemen tot een bestemmingsplanwijziging binnen het plangebied. Indien deze bestemmingsplanwijziging wordt toegekend zal er sprake zijn van herinrichting en nieuwbouw binnen het plangebied (zie verder hoofdstuk 2.3). Deze voorgenomen ontwikkelingen kunnen schadelijke effecten hebben op beschermde soorten en natuurgebieden. Wet- en regelgeving voor flora, fauna en natuurgebieden kan hierdoor worden overtreden. Deze quickscan zoomt in op de (mogelijke) effecten door de activiteiten en op welke wijze gehandeld kan worden. Mochten de voorgenomen ontwikkelingen wijzigen dient voorliggend ecologisch onderzoek te worden geactualiseerd. De resultaten in voorliggende quickscan zijn drie jaar geldig.

1.2 Doel

Door middel van een oriënterend bronnen- en veldonderzoek zal worden onderzocht of de voorgenomen ontwikkelingen kunnen leiden tot:

- overtreding van verbodsbepalingen voor (potentieel) aanwezige soorten flora en fauna. In het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb);
- een (significant) negatief effect op instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden. In het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb);
- overtreding van verbodsbepalingen voor (potentieel) aanwezige houtopstanden. In het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb);
- een (significant) negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Brabant (NNB). Of negatief effect op anderzijds beschermde natuurgebieden op provinciaal niveau (o.a. bijzondere provinciale natuurgebieden, bijzondere provinciale landschappen, Natte Natuurparels en Ecologische verbindingszones). In het kader van de Interim Omgevingsverordening Noord-Brabant.

1.3 Onderzoeksmethodiek

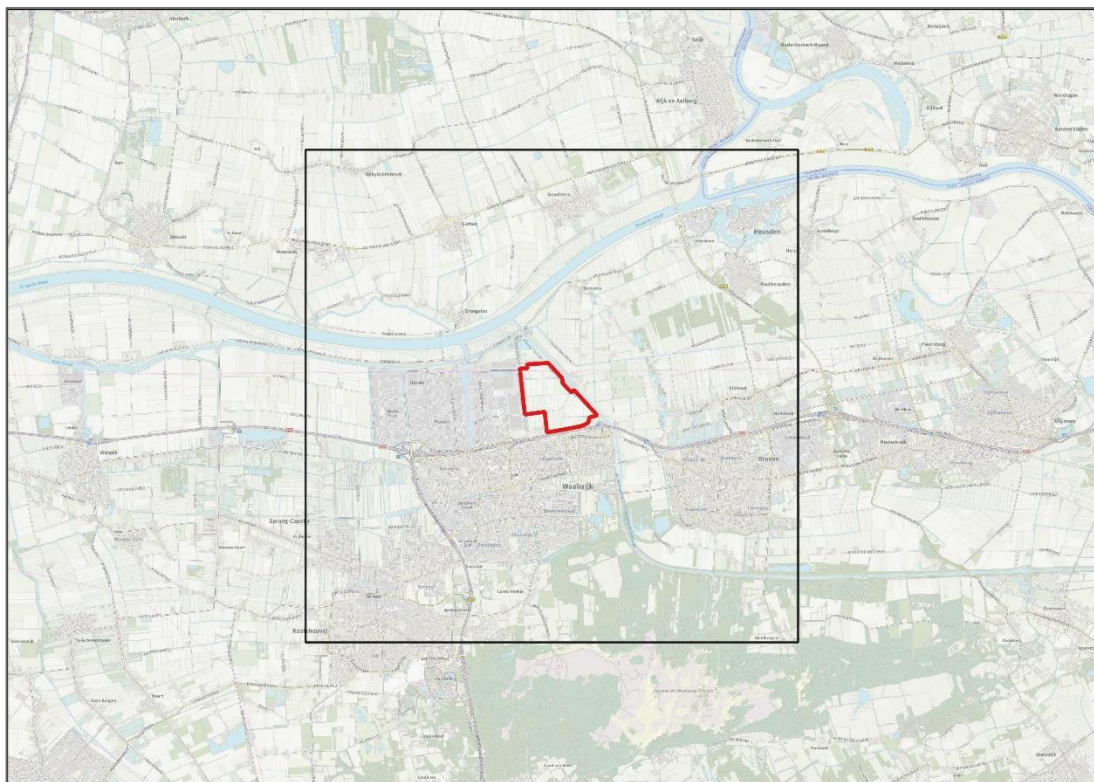
De quickscan komt tot stand door middel van een verkennend veldonderzoek en bureaustudie.

- Het verkennend veldonderzoek is uitgevoerd op 15 maart 2022 door M.M. Bouwmeester, ecologisch deskundige¹ bij Ecoresult B.V. Het complete plangebied alsmede een zone rondom het plangebied is – daar waar nodig met hulp van een verrekijker en een zaklamp – onderzocht.
- Ten behoeve van de bureaustudie is de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd om een indruk te krijgen van de aanwezigheid van beschermde soorten rondom het plangebied tot een afstand van 5 kilometer tot het plangebied. De tabellen in hoofdstuk 6 zijn gebaseerd op waarnemingen uit de NDFF-database van de afgelopen 5 jaar in het weergegeven grid (zie Figuur 1). Daarnaast zijn diverse onderzoeksrapporten betreffende het plangebied geraadpleegd (zie paragraaf 8.1) Op basis van het bronnenonderzoek en de

¹ Voor een definitie van ecologisch deskundige wordt verwezen naar: <https://www.rvo.nl/onderwerpen/agrarisch-onderwerpen/beschermde-planten-dieren-en-natuur/ruimtelijke-ingrepen/ontheffing-vrijstelling/ecologisch-deskundige>

aanwezige habitats was een goede inschatting van de potenties en aan- of afwezigheid van de beschermde soorten te maken.

- Voor het onderzoek naar beschermde natuurgebieden en houtopstanden is gebruik gemaakt van de online viewers die de provincie ter beschikking heeft gesteld. Hierdoor zal in deze quickscan altijd een actueel beeld worden weergegeven van gebiedsgrenzen, doelstelling etc.

Figuur 1: Grid waarbinnen NDFF-waarnemingen zijn gezocht. Het plangebied is rood omlijnd. Bron: NDFF.

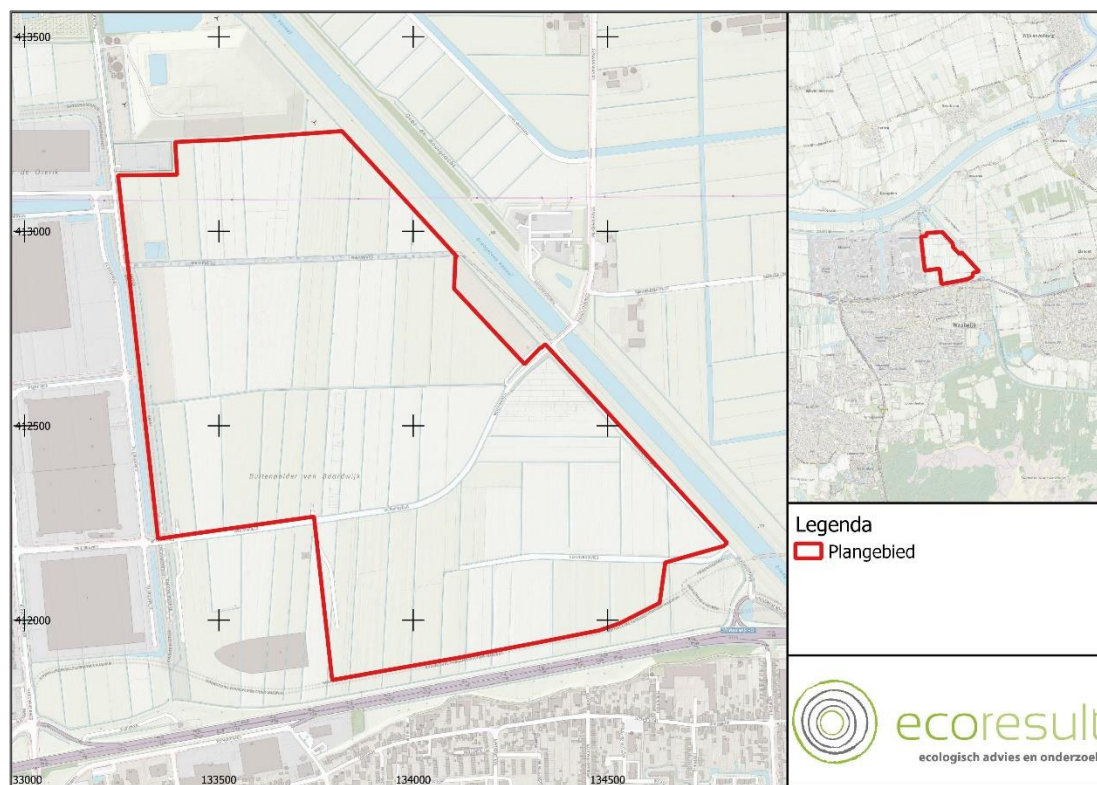
1.4 Leeswijzer

In deze rapportage wordt allereerst het plangebied en de geplande activiteiten beschreven. Hierna worden per beschermingsregime de voor het plangebied relevante beschermde gebieden en beschermde soorten en houtopstanden beschreven en beoordeeld. In de conclusie worden de resultaten van dit oriënterend onderzoek samengevat en wordt (indien van toepassing) geadviseerd welk nader onderzoek noodzakelijk is. Afgesloten wordt met een bronvermelding en een fotobijlage van het oriënterend veldbezoek en een beschrijving van het toetsingskader van de verschillende delen van deze quickscan.

2 Omschrijving plangebied

2.1 Algemeen

Het plangebied voor deze quickscan omvat circa 150 ha agrarisch landschap aan de Gansoyensesteeg, Visbankweg, Weteringweg, Valkenvoortweg en Schutskooiweg te Waalwijk, provincie Noord-Brabant (Figuur 2).

Figuur 2: Ligging van plangebied Haven 8 Oost (Rode omlijning). Het onderzochte gebied komt overeen met het plangebied. Voor regionale ligging van het plangebied, zie kaartinzet rechtsboven (Bron: OpenTopo)

2.2 Beschrijving

Het plangebied bestaat uit circa 150 ha aan voornamelijk weilanden en akkerbouwlanden ten noordoosten van de bebouwde kom van Waalwijk:

- Het plangebied bevat nagenoeg geen bebouwing, op slechts twee plaatsen zijn bouwwerken aanwezig.
 - In het noordelijk deel (ten noorden van de Visbankweg) zijn twee hoogspanningsmasten aanwezig en in het zuidelijk deel (ten zuiden van de Weteringweg) bevindt zich een vervallen houten stal met een grotendeels ingestort golfplaten dak.
- De vegetatie in het plangebied bestaat voornamelijk uit grassen en kruiden. Langs slootranden tussen de weilanden bevinden zich verder diverse kleine knotwilgen. Langs de noordwestzijde van het plangebied is een rij essen aanwezig, waarin zich enkele vogelnesten bevinden en in het zuiden van het plangebied zijn langs de Schutskooiweg enkele grote wilgen aanwezig, waarin zich twee bosuilnestkasten en enkele vogelnesten bevinden. Verspreid door het

plangebied zijn verder enkele solitaire bomen (voornamelijk wilgen) en kleine struiken aanwezig.

- De Visbankweg is een onverharde weg. De Weteringenweg is verhard met asfalt en de Schutskooiweg is verhard met klinkerbestrating. Verder is geen bestrating aanwezig in het plangebied
- Open water en vochtige tot natte terreinen zijn aanwezig in het plangebied. Vele (voornamelijk kleine, ondiepe sloten) doorkruisen het plangebied, waarvan het merendeel oevers zonder beschoeiing heeft. Op diverse plaatsen zijn (smalle) rietkragen langs de watergangen aanwezig. Het meest noordwestelijke deel van het plangebied was ten tijde van het plangebied drassig met enkele kleine, ondiepe plassen in bijvoorbeeld tractorsporen.
- Straatverlichting is aanwezig aan de straatzijde van de Weteringweg door middel van lantaarnpalen. Verdere verlichting is (voor zover zichtbaar) niet aanwezig binnen het plangebied.
- In het oostelijk deel van het plangebied werd ten tijde van het verkennend veldbezoek op enkele plaatsen de grond bouwrijp gemaakt.

2.3 Geplande ingrepen

2.3.1 Omschrijving werkzaamheden

Het plangebied zal herontwikkeld worden. Dit houdt in ieder geval in:

- De aanleg van een zonnepark in het noordelijk deel van het plangebied.
- Het bouwrijp maken van grote delen van het oostelijk deel van het plangebied en het realiseren van grootschalige bedrijvigheid.
- Het aanleggen van infrastructuur voor de bedrijven, gecombineerd met groen.
- Het aanleggen van een plas voor waterretentie.
- Aan de zuidoostzijde van het plangebied en langs het Dongelens kanaal aan de oostzijde van het plangebied worden natuurgebied aangelegd ofwel versterkt.
- Ten behoeve van de realisatie van de grootschalige bedrijvigheid zal een deel van het groen binnen het plangebied moeten worden verwijderd. Dit betreft waarschijnlijk ook het kappen van bomen.
- Ook zullen een groot aantal van de watergangen in het plangebied hiervoor moeten worden gedempt.

2.3.2 Methode uitvoering: materieel en werkwijze

Het project bevindt zich nog in een oriënterende fase. Een exacte werkwijze is nog niet bekend. Voor deze quickscan wordt ervan uitgegaan dat bij het bouwrijp maken van het westelijk deel van het plangebied de volgende werkzaamheden worden verricht:

- rooien eventueel aanwezige beplanting m.b.v. groot materieel;
- Het dempen van (een groot deel van) de watergangen in dit deel van het plangebied;
- heien paalfundering;
- bouwen / monteren casco (wanden, vloeren, gevels, dak); gebruik bouwsteigers, mobiele kranen e.d.;
- installaties en afbouw;

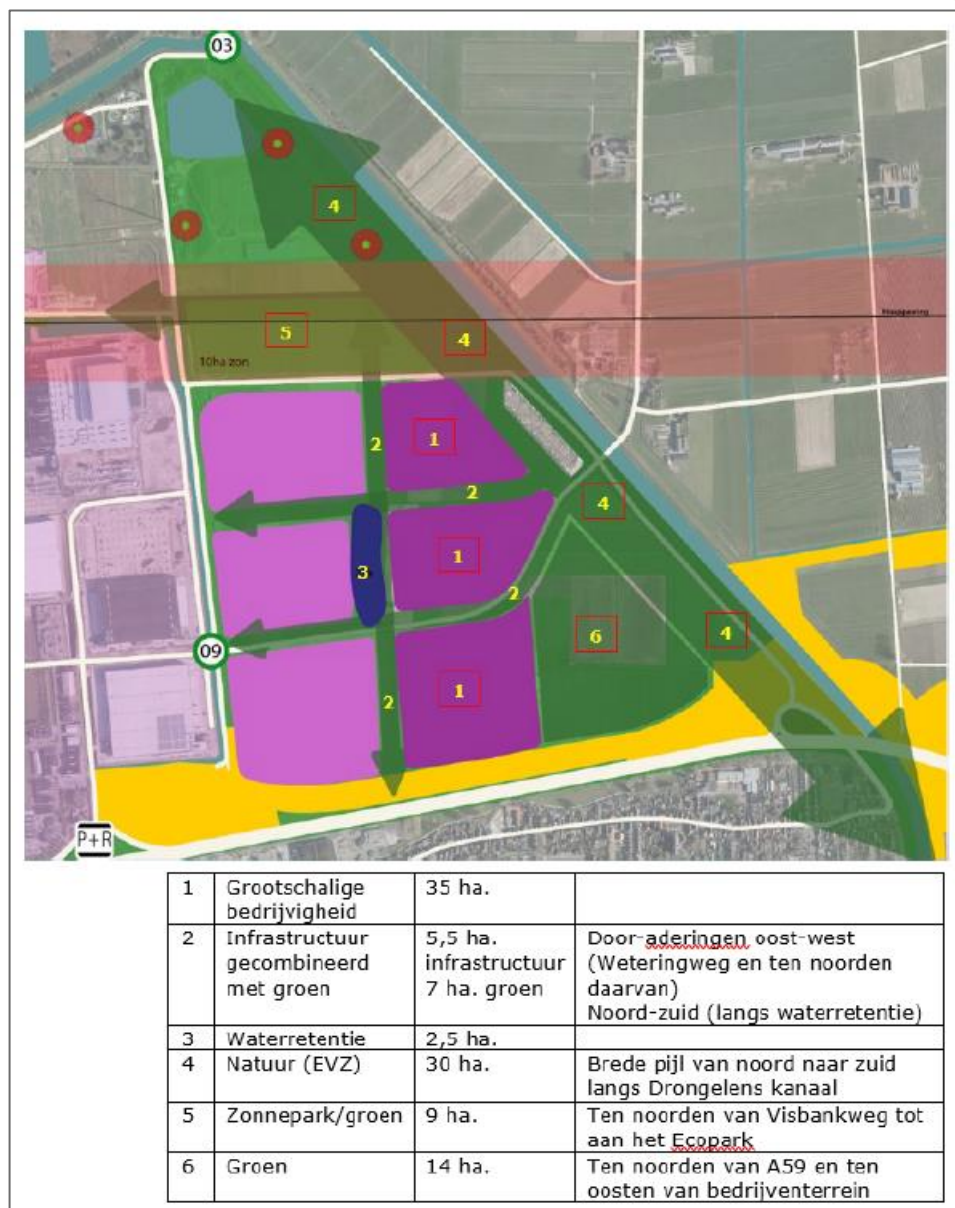
- herinrichten openbaar gebied, waaronder straten, fiets- en voetgangersvoorzieningen, parkeerplaatsen, openbaar groen; werkzaamheden worden met het nodige (zwaar) materieel uitgevoerd;
- tijdens de werktijden is de bouwplaats voor zonsopgang en na zonsondergang verlicht met bouwlampen; buiten de werktijden is de bouwplaats na zonsondergang tot voor zonsopgang in het kader van veiligheid spaarzaam verlicht.

2.3.3 Werkplanning, werktijden en realisatieperiode

Een gedetailleerde planning is nog niet beschikbaar. Een doorlooptijd van de werkzaamheden is nog niet bekend. De planning is deels afhankelijk van de conclusies uit voorliggende rapportage.

2.3.4 (Ontwerp)tekening

In indicatie van de nieuwe situatie van het plangebied is te vinden in Figuur 3.

Figuur 3: Globaal overzicht van de nieuwe inrichting van het plangebied. Bron: opdrachtgever

3 Onderzoeksresultaten beschermde gebieden

3.1 Wet natuurbescherming

3.1.1 Natura 2000

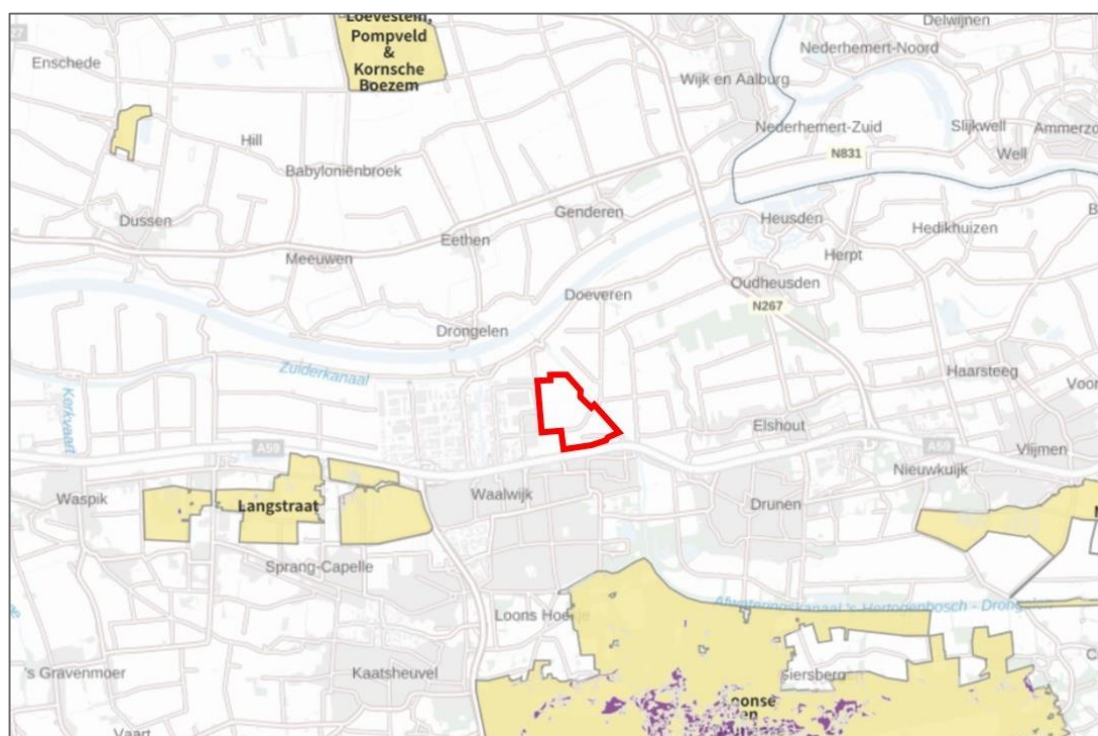
3.1.1.1 Stikstof

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is de Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen op 2,2 kilometer ten zuiden van het plangebied (zie Figuur 4). Dit gebied heeft geen stikstofgevoelige habitats. Ook Natura 2000-gebied Langstraat bevat stikstofgevoelige habitats. Dit gebied bevindt zich op 2,5 kilometer ten westen van het plangebied.

De aanlegfase van deze ontwikkeling valt onder de partiële vrijstelling zoals benoemd staat in

BIJLAGE 2 - Toelichting onderzoekskader. Een nadere toetsing is voor de aanlegfase op het component stikstofdepositie niet nodig.

In de gebruiksfase zal er uit gegaan worden van gasvrije bebouwing (geen stikstofdepositie als gevolg van gasverbranding in de gebouwen zelf), maar het gebruik van het plangebied zal wel veranderen (er zal sprake van een verkeer aantrekkende werking zijn). Een nadere beoordeling middels de AERIUS-berekening voor de gebruiksfase is derhalve nodig.

Figuur 4: Plangebied Haven 8 Oost (rood omlijnd) en de nabijgelegen Natura 2000 gebieden Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen, Langstraat en Loevestein, Pompveld & Kornsche Boezem (geel) en stikstofgevoelige habitats (paars). Bron: AERIUS 2022.

3.1.1.2 Overige verstoringvormen

Negatieve effecten als gevolg van andere verstoringvormen dan stikstofdepositie (zoals geluid, trillingen, verlichting, mechanische effecten of menselijke aanwezigheid) zijn uitgesloten wegens de grote afstand tussen het plangebied en de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden.

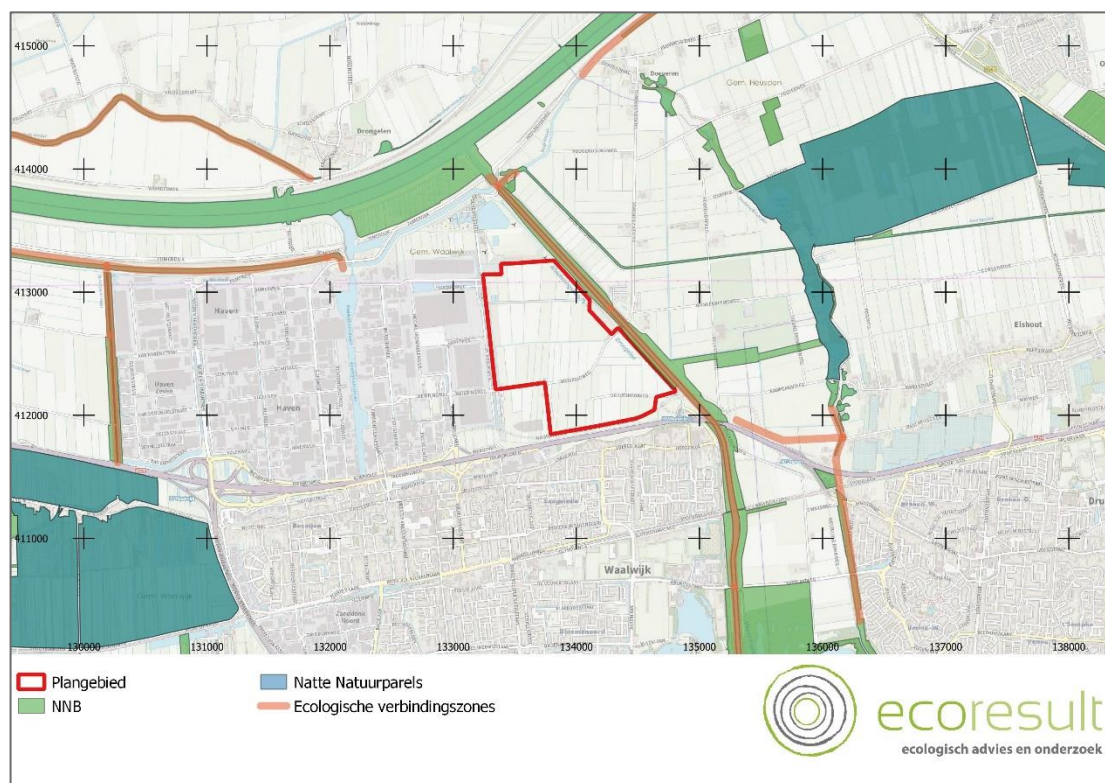
3.2 Omgevingsverordening Zuid-Holland

3.2.1 Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied is niet gelegen in het Natuurnetwerk Brabant (NNB), zie Figuur 5. Het dichtstbijzijnde onderdeel van het Natuurnetwerk Brabant (NNB) is de dijk langs het Drongelens kanaal direct ten noordoosten van het plangebied². Het oostelijk deel van het plangebied zal met de beoogde plannen een bestemming als natuurgebied krijgen. Hierdoor worden geen negatieve effecten op het NNB verwacht als direct gevolg van de beoogde ingrepen.

² <https://noord-brabant.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=aadeed0954ee4cebaa058ed0ae6a4c40>

In de provincie Noord-Brabant is een toetsing van externe werking noodzakelijk. De dijk heeft beheertype 12.01 Bloemdijk. Bloemdijken zijn met name van belang voor planten, dagvlinders en kleine zoogdieren. Het Drongelens kanaal zelf is tevens onderdeel van het NNB en heeft beheertype N04.02 Zoete Plas en is met name van belang voor planten, vissen en libellen. Negatieve effecten door externe werking op het NNB gebied kunnen voorkomen worden door de dijk of de direct aangrenzende Valkenfortweg niet te gebruiken voor opslag van materialen of als aanvoerroute van zwaar materieel en de dijk en het kanaal niet 's nachts te verlichten. Wanneer hieraan voldaan wordt kan op voorhand worden uitgesloten dat er negatieve effecten zullen optreden op de wezenlijke waarden en kenmerken van het NNB. Nader (veld)onderzoek is niet noodzakelijk. De Interim Omgevingsverordening Noord-Brabant wordt niet overtreden.

Figuur 5: Ligging plangebied Haven 8 Oost ten opzichte van in de omgeving aanwezige delen van het Natuurnetwerk Brabant, natte natuurparels en Ecologische verbindingzones. Bron: <https://noord-brabant.maps.arcgis.com/apps/webappviewer>

3.2.2 Natte Natuurparels

Het plangebied is niet gelegen binnen een Natte Natuurparel. Diverse gebieden langs de Zeedijk, op een afstand van ten minste 1,2 km ten oosten van het plangebied, zijn bestemd als 'natte Natuurparel'. In de provincie Noord-Brabant is een toetsing van externe werking noodzakelijk. Er kan echter door de grote afstand op voorhand worden uitgesloten dat er negatieve effecten zullen optreden op Natte Natuurparels. Nader (veld)onderzoek is niet noodzakelijk. De Interim Omgevingsverordening Noord-Brabant wordt niet overtreden.

3.2.3 Ecologische verbindingzones

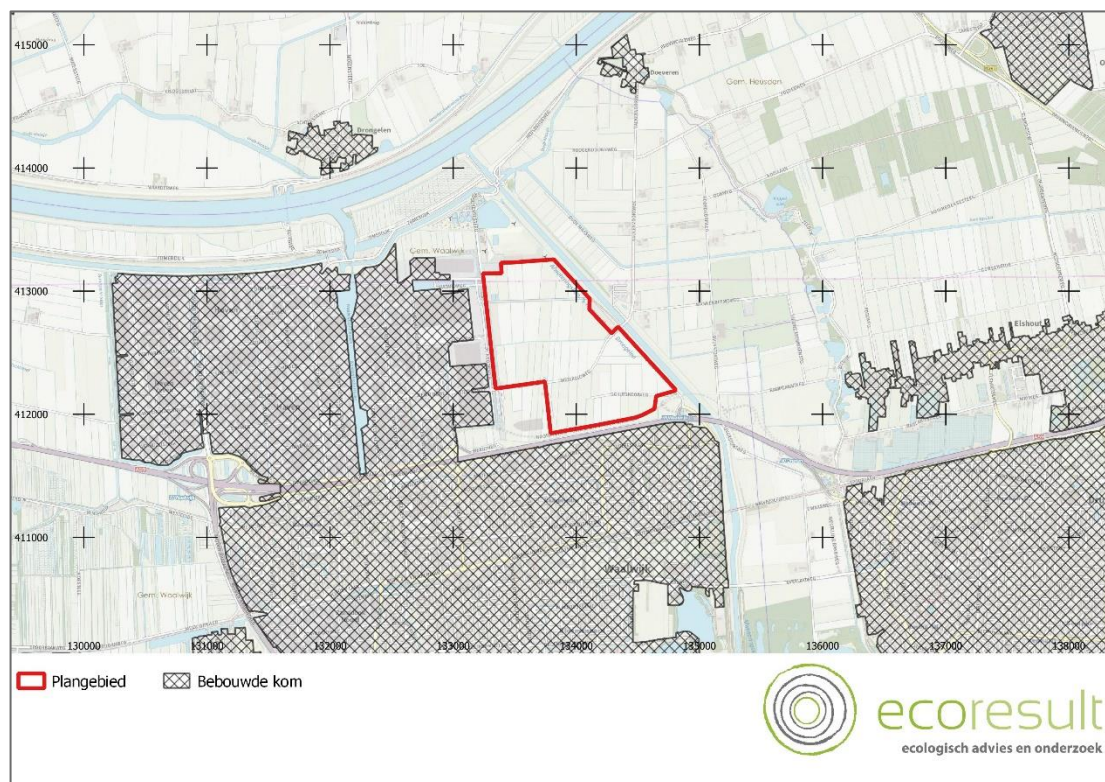
Dichtstbijzijnde gebied dat aangewezen is als Ecologische verbindingzone betreft het Drongelens kanaal direct ten noordoosten van het plangebied, op circa 30 meter afstand. In de provincie Noord-Brabant is een toetsing van externe werking noodzakelijk. Het oostelijk deel van het plangebied zal met de beoogde plannen een bestemming als natuurgebied krijgen. Hierdoor kan op voorhand worden uitgesloten dat er negatieve effecten zullen optreden op de Ecologische verbindingzone. Nader (veld)onderzoek is niet noodzakelijk. De Interim Omgevingsverordening Noord-Brabant wordt niet overtreden.

4 Beschermde houtopstanden

4.1 Wet natuurbescherming

Er worden in het plangebied mogelijk enkele bomen gekapt. Het plangebied bevindt zich tevens buiten de bebouwde kom van Waalwijk (zie Figuur 6). Er is echter binnen het plangebied geen sprake van houtopstanden groter dan 10 are of 20 rijbomen. Op de grens van het plangebied aan de noordwestzijde zijn 28 essen op rij aanwezig. Onbekend is of deze bomen gekapt zullen worden.

Vanwege het ontbreken van houtopstanden groter dan 10 are of 20 rijbomen binnen het plangebied is de Wet natuurbescherming, onderdeel houtopstanden niet van toepassing. Indien (een deel van) de rij essen langs de noordwestzijde van het plangebied wordt gekapt is echter sprake van overtreding van de Wet natuurbescherming, onderdeel houtopstanden. In dat geval is er sprake van een meldplicht, herplantplicht en mogelijke oplegging van een kapverbod. In geval van kap dient minimaal 4 weken voor de kap een melding ingediend te worden bij de Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN).

Figuur 6: Het plangebied Haven 8 Oost gelegen buiten de bebouwde kom (gearceerd) van Waalwijk. Kaartbron: OpenTopo.

4.2 Omgevingsvergunning

Wellicht is voor het eventuele verwijderen van bomen een omgevingsvergunning activiteit kappen van de gemeente nodig. In de bomenverordening van uw gemeente ligt vast voor welke houtopstanden deze vergunning nodig is.

5 Onderzoeksresultaten beschermde soorten

5.1 Soorten Vogelrichtlijn

5.1.1 Bronnenonderzoek

5.1.1.1 Nationale Databank Flora en Fauna

Tabel 1: Waargenomen vogels met jaarrond beschermde vaste rust- of verblijfplaatsen in de afgelopen 5 jaar binnen een afstand van 5 km van het plangebied Haven 8 Oost. Bron: NDFF-uitvoerportaal, geraadpleegd op 15-03-2022

Soort	Beschermingscategorie
Boomvalk	Categorie 4
Buizerd	Categorie 4
Steenuil	Categorie 1
Gierzwaluw	Categorie 2
Grote gele kwikstaart	Categorie 3
Havik	Categorie 4
Huismus	Categorie 2
Kerkuil	Categorie 3
Ooievaar	Categorie 3
Ransuil	Categorie 4
Roek	Categorie 2
Slechtvalk	Categorie 3
Sperwer	Categorie 4
Wespendief	Categorie 4
Categorie 1: Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen ook buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats. Categorie 2: Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk zijn van bebouwing. Categorie 3: Nesten van vogels (niet-koloniebroeders), die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. Categorie 4: Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.	

5.1.1.2 Eerder uitgevoerde onderzoeken

Tijdens ecologisch onderzoek in 2014 en 2015³ werden in het plangebied geen vaste rust- en verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen van boombewonende vogels met jaarrond beschermde nesten aangetroffen. In een hoogspanningsmast ten zuiden van het Ecopark was een nest van een slechtvalk aanwezig, zie Figuur 7. In dit nest is een juveniel exemplaar gezien. Ten noorden van onderhavig plangebied is een territorium van grote gele kwikstaart waargenomen nabij de

³ Van Schie, 2015

waterzuivering. In twee grotere vogelnestkasten werden sporen van holenduif aangetroffen. Daarnaast zijn nesten van eksteresignaleerd. Overige geregistreerde soorten: broedend: Kievit, scholekster, wulp en grutto; niet-broedend: veldleeuwerik, graspieper, diverse soorten meeuwen.

Figuur 7: Nest van slechtvalk (groen cirkel) in een hoogspanningsmast met links ervan een juveniele slechtvalk (rood omcirkeld). Bron: Van Schie, 2015.

In 2018⁴ is het nest slechtvalk weer aangetroffen in een hoogspanningsmast nabij de Visbankweg in het noordoostelijk deel van het plangebied. Daarnaast werden waarnemingen van grote gele kwikstaart ten noorden van het plangebied gedaan, alsmede waarnemingen van een foeragerende torenvalk en een foeragerende steenuil binnen het plangebied.

5.1.2 Verkennend veldonderzoek

5.1.2.1 Jaarrond beschermde nesten

Het plangebied is ongeschikt voor vaste rust- en verblijfplaatsen van vogels met jaarrond beschermde nesten in gebouwen. Voor zowel huismus als gierzwaluw zijn geen mogelijkheden binnen het plangebied om vaste rust en verblijfplaatsen te herbergen. De enige bebouwing binnen het plangebied betreft een zeer vervallen schuur welke ongeschikt is voor zowel huismus en gierzwaluw. Voor gierzwaluw is de schuur te laag en de schuur bevat tevens geen dubbele daklaag of andere geschikte nestruimte voor huismus of gierzwaluw.

Potentieel essentieel functioneel leefgebied voor huismus is tevens afwezig binnen en grenzend aan het plangebied. Omdat er geen geschikte nestmogelijkheden in de omgeving zijn is aanwezigheid van essentieel functioneel leefgebied op voorhand uit te sluiten.

Het plangebied is geschikt voor vaste rust- en verblijfplaatsen van slechtvalk. De hoogspanningsmasten in het noordelijk deel van het plangebied zijn geschikt als nestplaats voor deze soort, die graag nestelt op hoog gelegen richels op bijvoorbeeld hoogbouw, bruggen en hoogspanningsmasten. Tijdens het

⁴ Van der Gaag, 2018.

verkennd veldbezoek is op de meest oostelijke van de twee hoogspanningsmasten binnen het plangebied een paar slechtvalken waargenomen (zie Figuur 8). Deze gebruikten het plangebied en omgeving tijdens het verkennd veldbezoek als jachtgebied en keerden telkens terug naar deze hoogspanningsmast. Ook zijn in het weiland onder de hoogspanningsmast vele geplukte (duiven)veren aangetroffen. Op basis van de waarnemingen tijdens het verkennd veldbezoek is de kans groot dat dit nest nog altijd aanwezig is.

Figuur 8: Slechtvalk (rood omcirkeld) rustend op de meest oostelijke hoogspanningsmast binnen het plangebied. Foto: Mark Bouwmeester | Ecoresult B.V.

Voor uilensoorten zoals kerkuil en steenuil is in het plangebied één geschikte broedplaats aanwezig. Dit betreft een bosuilnestkast in een boom in het zuidelijk deel van het plangebied, langs de Schutskooiweg (een tweede nestkast was kapotgewaaaid door de wind). Tijdens het verkennd veldbezoek is onder de nestkasten gezocht naar sporen van bewoning door kerk- of steenuil. Hierbij zijn geen braakballen, krijtsoren of andere sporen van uilen aangetroffen waardoor op voorhand kan worden uitgesloten dat de kast in de tussentijd is overgenomen door kerkuil of steenuil.

Voor oehoe en ooievaar zijn geen geschikte plekken in het plangebied aanwezig. Nestkasten, nestpalen en ooievaarsnesten zijn afwezig binnen het plangebied. Grote gele kwikstaart wordt niet verwacht binnen het plangebied wegens het ontbreken van snelstromende watergangen. Nestplaatsen bevinden zich vaak onder bruggetjes of duikers nabij dit habitat. Deze zijn in het plangebied niet aanwezig. Een incidenteel foeragerende vogel in het gebied kan daarom niet worden uitgesloten.

Binnen de begrenzing van het plangebied zijn enkele grote bomen aanwezig. Tijdens het verkennd veldonderzoek zijn in de bomen direct rondom het plangebied geen nesten waargenomen die kunnen dienen als vaste rust- en verblijfplaats van vogels met jaarrond beschermde nesten in bomen. In een es

in de bomenrij aan de noordwestelijke grens van het plangebied is een kraaiennest waargenomen, welke in potentie geschikt is als nestplaats voor buizerd of sperwer. Buizerd is tevens foeragerend in het plangebied waargenomen. Echter, op basis van de vele donsveren die uit het nest staken kan worden geconcludeerd dat deze momenteel in gebruik is door nijlgans. In de bomen langs de Schutskooiweg zijn enkele kleinere duiven- en eksternesten waargenomen. Deze zijn te klein en daarmee ongeschikt voor roofvogelsoorten. Mede op basis hiervan kan aanwezigheid van soorten als ransuil, boomvalk, buizerd, havik, sperwer en roek worden uitgesloten.

5.1.2.2 Niet jaarrond beschermde nesten

Het plangebied is geschikt voor vogels met niet jaarrond beschermde nesten (zogenaamde Categorie 5-soorten), zoals ekster en zwarte kraai. Er zijn geschikte nesten aanwezig in de bomen binnen en langs het plangebied. Tevens is in een boom langs de Schutskooiweg een bosuilnestkast aanwezig, waardoor het plangebied tevens geschikt is voor bosuil of spreeuw.

5.1.2.3 Algemene broedvogels

Het plangebied en directe omgeving is geschikt als voortplantingsplaats voor andere algemene broedvogels, zoals houtduif, Turkse tortel en merel. Algemene vogels kunnen tot broeden komen in bijvoorbeeld de bomen en struiken binnen het plangebied.

5.1.3 Effectbeoordeling en toetsing

5.1.3.1 Jaarrond beschermde nesten

Potentieel geschikte voortplantingsplaatsen of vaste rust- en verblijfplaatsen en essentieel leefgebied van huismus en gierzwaluw zijn in het plangebied afwezig. Binnen het plangebied is een potentiële vaste rust- en verblijfplaats van slechtvalk aanwezig in de oostelijke hoogspanningsmast. Door de voorgenomen aanleg van een zonnepark rondom deze hoogspanningsmast en het realiseren van grootschalige bedrijvigheid in een groot deel van het plangebied kunnen tijdens de aanlegfase (tijdelijke) schadelijke effecten optreden op een eventueel aanwezige vaste rust- en verblijfplaats van slechtvalk. Verbodsbepalingen Art 3.1 lid 4 en lid 5 (zie

BIJLAGE 2 - Toelichting onderzoekskader) van de Wnb kunnen worden overtreden. Nader veldonderzoek naar slechtvalk is nodig om te bepalen of vaste rust- en verblijfplaatsen in het plangebied aanwezig zijn. Het essentiële leefgebied van slechtvalk wordt niet weggenomen. Slechtvalk jaagt vaak ver van het nest in open landschap. Hoewel een deel van het jachtgebied met de geplande ingrepen zal verdwijnen, blijft er voldoende functioneel leefgebied in de omgeving aanwezig aan de overzijde van het Drongelens kanaal. Hierdoor treden geen schadelijke effecten op voor functioneel leefgebied.

Het plangebied is voor overige soorten met jaarrond beschermde nesten ongeschikt. Negatieve effecten zijn op voorhand uit te sluiten. Nader onderzoek is niet noodzakelijk (zie Hoofdstuk 6).

5.1.3.2 Niet jaarrond beschermde nesten

Het plangebied is potentieel geschikt voor vaste rust- en verblijfplaatsen vogels met niet-jaarrond beschermde nesten. Vogels met niet jaarrond beschermde nesten (Categorie 5) zijn vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan en die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd. Categorie 5-soorten zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. In dezen zijn er geen ecologische omstandigheden waardoor Categorie 5 soorten in het plangebied jaarrond beschermd dienen te zijn. Het betreft een lokaal en regionaal algemene vogelsoorten. In de directe omgeving zijn voldoende geschikte structuren die als alternatief gebruikt kunnen worden. Eventueel kan worden overwogen om de bomen binnen het plangebied zoveel mogelijk te behouden of indien mogelijk de aanwezige bosuilnestkast buiten het broedseizoen te verplaatsen. Schadelijke effecten op Categorie 5 soorten vogels door uitvoering van de werkzaamheden op bezette nesten zijn te voorkomen (in gebruik zijnde vogelnesten mogen in principe nooit worden verstoord), zie Hoofdstuk 6.

5.1.3.3 Algemene vogels

Het plangebied en de directe omgeving van het plangebied zijn potentieel geschikt als voortplantingsplaats voor algemene vogels. Nesten van algemene vogels vallen alleen tijdens het broedseizoen onder de bescherming van de wet. Schadelijke effecten door uitvoering van de werkzaamheden op bezette nesten van algemene vogels zijn onder andere te voorkomen (in gebruik zijnde vogelnesten mogen in principe nooit worden verstoord), zie Hoofdstuk 6.

5.2 Soorten Habitatrichtlijn

5.2.1 Bronnenonderzoek

5.2.1.1 Nationale Databank Flora en Fauna

Tabel 2: Waargenomen Habitatrichtlijnsoorten in de afgelopen 5 jaar binnen een afstand van 5 km van het plangebied Haven 8 Oost. Bron: NDFF-uitvoerportaal, geraadpleegd 15-03-2022

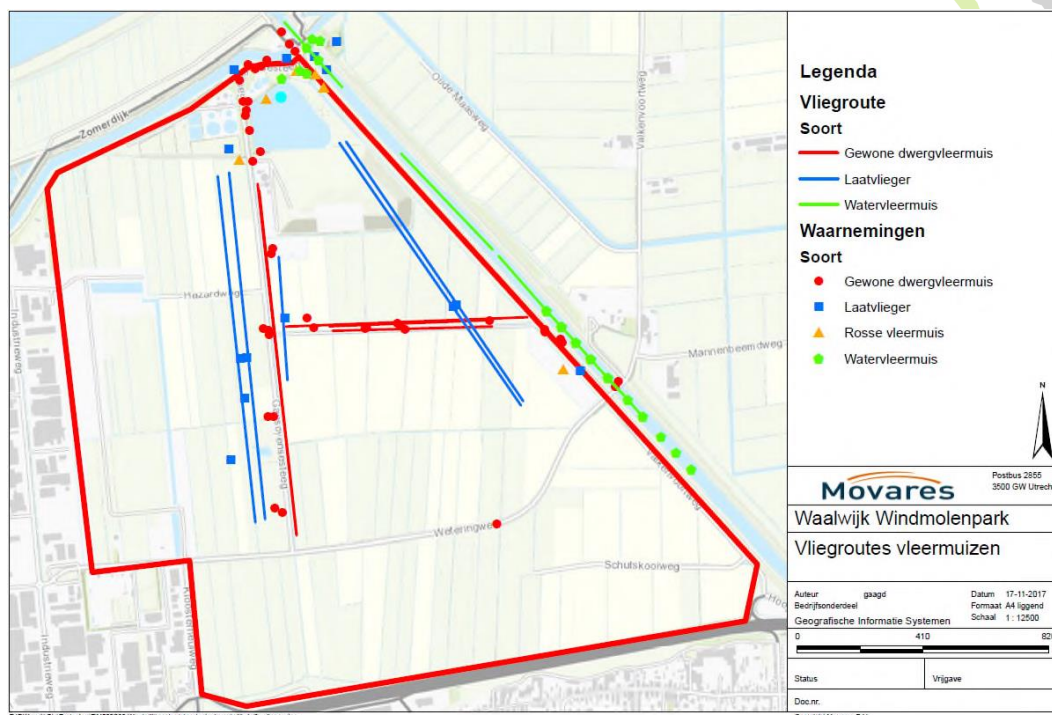
Soort	Soortgroep
Bosvleermuis	Zoogdieren - Vleermuizen
Gewone dwergvleermuis	Zoogdieren - Vleermuizen
Dwergvleermuis spec.	Zoogdieren - Vleermuizen
Laatvlieger	Zoogdieren - Vleermuizen
Meervleermuis	Zoogdieren - Vleermuizen
Rosse vleermuis	Zoogdieren - Vleermuizen
Ruige dwergvleermuis	Zoogdieren - Vleermuizen
Tweekleurige vleermuis	Zoogdieren - Vleermuizen
Watervleermuis	Zoogdieren - Vleermuizen
Bever	Zoogdieren - Overig
Heikikker	Amfibieën
Kamsalamander	Amfibieën
Poelkikker	Amfibieën
Teunisbloempijlstaart	Nachtvlinders
Gevlekte witsnuitlibel	Libellen
Vermiljoenkever	Kevers

5.2.1.2 Eerder uitgevoerde onderzoeken

Tijdens ecologisch onderzoek in 2015⁵ en 2018⁶ werden in het plangebied geen vaste rust- en verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen van vleermuizen aangetroffen. Functioneel leefgebied is aangetroffen, zie Figuur 9. Ten noorden van het plangebied werden zowel in 2015 als in 2018 sporen van bever, alsmede een burcht aangetroffen, op de oevers van een waterplas en bij een watergang. Tenslotte is beoordeeld dat geschikt leefgebied voor heikikker, poelkikker en rugstreeppad aanwezig is. Nader onderzoek in 2018 heeft geen waarnemingen van beide soorten opgeleverd.

⁵ Van Schie, 2015

⁶ Van der Gaag, 2018

Figuur 9: In 2017 waargenomen vleermuizen en functies voor vleermuizen. Bron: Van der Gaag, 2018.

5.2.2 Verkennend veldonderzoek

5.2.2.1 Vleermuizen

De bebouwing binnen het plangebied biedt geen potentie voor vaste rust- en verblijfplaatsen voor gebouwbewonende vleermuizen. De enige bebouwing in het plangebied betreft hoogspanningsmasten en een zeer vervallen schuurtje die beide geen geschikte ruimtes zoals spouwmuren, zolders of ruimtes onder dakbedekking bevatten.

De bomen in het plangebied zijn ongeschikt voor boombewonende vleermuizen zoals ruige dwergvleermuis, waternvleermuis en rosse vleermuis. De bomen bevatten geen geschikte holten of scheuren welke door deze soorten gebruikt kunnen worden als vaste rust- en verblijfplaats. In één van de bomen langs de Schutskooiweg is wel een tweetal rottingsholtes aanwezig, maar de aanvliegroute naar deze holtes is geblokkeerd door takken waardoor deze ongeschikt is als vaste rust- en verblijfplaats van boombewonende vleermuizen (zie Figuur 10).

Figuur 10: Rottingsholte in een boom aan de Schutskooiweg. Te zien is dat de aanvliegroute naar deze holte geblokkeerd wordt door takken, waardoor de holte niet geschikt is als vaste rust- en verblijfplaats van boombewonende vleermuizen. Foto: M.M. Bouwmeester / Ecoresult B.V.

Er zijn binnen het plangebied structuren aanwezig die onderdeel kunnen zijn van een (essentiële) vliegroute⁷. Het betreft de watergangen die het plangebied doorkruisen alsmede de bredere watergangen direct ten westen en oosten van het plangebied. Ook de rij essen aan de noordwestzijde van het plangebied is geschikt als vliegroute voor vleermuizen. Wat betreft foerageergebied zijn er enkele groenstructuren aanwezig binnen het plangebied waar vleermuizen kunnen foerageren. Hiervoor zijn echter betere alternatieven (met meer groenstructuren en beschutting) aanwezig ten noorden en zuiden van het plangebied. Ook kunnen watergebonden soorten als watervleermuis en meervleermuis foerageren boven de hierboven genoemde watergangen. Voor deze soorten betreft dit mogelijk essentieel foerageergebied.

Tabel 3: De vleermuissoorten en bijbehorende ecologische functies die verwacht worden binnen het plangebied Haven 8 Oost

Soort	Zomerverblijfplaats	Kraanverblijfplaats	Paarverblijfplaats	Winterverblijfplaats	Massawinter-verblijfplaats	Essentieel foerageergebied	Essentiële vliegroute
Gewone dwergvleermuis							

⁷ Een vliegroute is essentieel wanneer er geen goede alternatieve vliegroute is om vanuit de verblijfplaats het betreffende foerageergebied te bereiken dan wel dat er wel een alternatieve vliegroute is, maar het gebruik hiervan kost vergeleken met de originele vliegroute te veel energie (te ver omvliegen of te onbeschut). Een foerageergebied is van essentieel belang voor het functioneren van de verblijfplaats wanneer er geen alternatieve foerageergebieden zijn om de eventuele aantasting ervan op te vangen.

Ruige dwergvleermuis							
Laatvlieger							
Meervleermuis							
Watervleermuis							

5.2.2.2 Overige zoogdieren

De aanwezigheid van bever in het plangebied kan niet op voorhand worden uitgesloten. Tijdens het verkennend veldonderzoek is in het noordelijk deel van het plangebied een hol in de slootkant aangetroffen dat mogelijk geschikt is als vaste rust- en verblijfplaats voor bever (zie Figuur 11).

Figuur 11: Hol in de slootkant welke mogelijk geschikt is als vaste rust- en verblijfplaats van bever. Foto: M.M. Bouwmeester | Ecoresult B.V.

5.2.2.3 Amfibieën en reptielen

Het plangebied is ongeschikt voor vaste rust- en verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen van kamsalamander, rugstreeppad, heikikker en poelkikker. Deze soort komen voor in kleinschalig cultuurlandschap met voldoende beschutte wateren. De soorten zijn tot nog toe enkel in de vochtige natuurterreinen van Langstraat en de Loonse en Drunense Duinen voor. In ge-eutrofiëerde watergangen, zoals in het plangebied, komen de soorten niet voor. Vanwege de grote afstand tot het plangebied en de vele tussenliggende barrières (stedelijk gebied, snelwegen) kan aanwezigheid van rugstreeppad op voorhand worden uitgesloten.

5.2.2.4 Libellen en vlinders

Het plangebied is geschikt voor teunisbloempijlstaart. Deze soort is recent bezig aan een opmars naar het noorden en heeft als waardplant soorten die vrij algemeen voorkomen in open landschap zoals wilgenroosje, teunisbloem, basterdwederik en kattenstaart. Bovendien zijn recente waarnemingen

bekend in Drunen en Waalwijk, binnen enkele kilometers van het plangebied. Aanwezigheid van deze nachtvlindersoort is daarom niet op voorhand uit te sluiten.

Het plangebied is ongeschikt voor gevlekte witsnuitlibel. Deze soort komt voor in poelen of plassen, waarbij de oevers begroeid zijn met struikgewas en ruigere vegetatie. Kale polders zoals in het plangebied zijn ongeschikt voor deze soort.

5.2.2.5 Overige habitatrichtlijnsoorten

Vermiljoenkever komt voornamelijk voor in vochtige bossen en leeft hier op dood hout. Vanwege het zeer open karakter van het plangebied, met weinig bomen en vrijwel geen dood hout kan aanwezigheid van vermiljoenkever in het plangebied op voorhand worden uitgesloten.

5.2.3 Effectbeoordeling en toetsing

Aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in gebouwen en bomen is binnen het plangebied op voorhand uit te sluiten. In het plangebied is echter wel sprake van potentieel essentieel functioneel in de vorm van watergangen die kunnen dienen als vliegroutes en foerageergebied. De geplande werkzaamheden hebben mogelijk een negatief effect op deze structuren. Het dempen van een deel van de watergangen kan leiden tot het wegnemen van vaste vliegroutes en essentieel foerageergebied van soorten als gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis en watervleermuis. De verbodsbepalingen Art 3.5 lid 2 en 4 (zie Tabel 8 in

BIJLAGE 2 - Toelichting onderzoekskader) van de Wnb worden mogelijk overtreden. Nader onderzoek naar vliegroutes en foeragegebieden van vleermuizen is noodzakelijk (zie Hoofdstuk 6).

Aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van bever is binnen het plangebied niet op voorhand uit te sluiten. In het noordelijk deel van het plangebied is een hol in de slootkant aanwezig welke mogelijk in gebruik is als vaste rust- en verblijfplaats van bever, waarvan bekend is dat deze iets ten noorden van het plangebied voorkomt. Bij de aanleg van een zonnepark in dit gebied worden de verbodsbepalingen Art 3.5 lid 2 en 4 (zie Tabel 8 in BIJLAGE 2 - Toelichting onderzoekskader) van de Wnb mogelijk overtreden. Nader onderzoek naar vaste rust- en verblijfplaatsen van bever is derhalve noodzakelijk.

Aanwezigheid van teunisbloempijlstaart is binnen het plangebied tevens niet uit te sluiten. Het realiseren van grootschalige bedrijvigheid binnen het plangebied heeft mogelijk negatieve effecten op deze soort, waardoor de verbodsbepalingen Art 3.5 lid 2 en 4 (zie Tabel 8 in

BIJLAGE 2 - Toelichting onderzoekskader) van de Wnb mogelijk worden overtreden. Nader onderzoek naar teunisbloempijlstaart is derhalve noodzakelijk.

Het plangebied is voor overige soorten welke beschermd zijn onder de habitatrichtlijn ongeschikt. Negatieve effecten zijn op voorhand uit te sluiten. Nader onderzoek naar overige habitatrichtlijnsoorten is niet noodzakelijk.

5.3 Nationaal beschermde soorten

5.3.1 Bronnenonderzoek

5.3.1.1 Nationale Databank Flora en Fauna

Tabel 4: Waargenomen Nationaal beschermde soorten (Andere soorten § 3.3 Wnb) in de afgelopen 5 jaar binnen een afstand van 5 km van het plangebied haven 8 Oost. Bron: NDFF-uitvoerportaal, geraadpleegd 15-03-2022

Soort	Soortgroep	Provinciale vrijstelling	Soort	Soortgroep	Provinciale vrijstelling
Aardmuis	Zoogdieren	Ja	Levendbarende hagedis	Reptielen	Nee
Bosmuis	Zoogdieren	Ja	Alpenwatersalamander	Amfibieën	Nee
Bunzing	Zoogdieren	Nee	Bastaardkikker	Amfibieën	Ja
Das	Zoogdieren	Nee	Bruine kikker	Amfibieën	Ja
Dwergmuis	Zoogdieren	Ja	Gewone pad	Amfibieën	Ja
Eekhoorn	Zoogdieren	Nee	Groene kikker spec.	Amfibieën	Ja
Egel	Zoogdieren	Ja	Kleine watersalamander	Amfibieën	Ja
Haas	Zoogdieren	Ja	Vuursalamander	Amfibieën	Nee
Huisspitsmuis	Zoogdieren	Ja	Grote modderkruiper	Vissen	Nee
Konijn	Zoogdieren	Ja	Grote vos	Dagvlinders	Nee
Ree	Zoogdieren	Ja	Kleine ijsvogelvlinder	Dagvlinders	Nee
Rosse woelmuis	Zoogdieren	Ja	Brave hendrik	Vaatplanten	Nee
Steenmarter	Zoogdieren	Nee	Glad biggenkruid	Vaatplanten	Nee
Veldmuis	Zoogdieren	Ja	Kartuizer anjer	Vaatplanten	Nee
Vos	Zoogdieren	Ja	Knolspirea	Vaatplanten	Nee
Waterspitsmuis	Zoogdieren	Nee			
Wezel	Zoogdieren	Nee			
Woelrat	Zoogdieren	Ja			

5.3.1.2 Eerder uitgevoerde onderzoeken

Op basis van ecologisch onderzoek in 2015⁸ is geen geschikt habitat voor waterspitsmuis aanwezig in onderhavig plangebied. Tijdens vervolgonderzoek in 2016⁹ direct ten noorden van onderhavig plangebied zijn geen waarnemingen van deze soort gedaan.

Figuur 12: Ligging van dassenburcht, ten noorden van het plangebied. Bron: Van der Gaag, 2019.

In 2018¹⁰ is aanwezigheid van wezel, bunzing en mogelijk hermelijn aangetoond middels nader onderzoek. Tevens werd ten noorden van onderhavig plangebied een dassenburcht aangetroffen, nabij het terrein van de waterzuivering, zie Figuur 12. Grote modderkruiper is op basis van nadere onderzoeken niet aanwezig.

5.3.2 Verkennend veldonderzoek

5.3.2.1 Zoogdieren

Het plangebied en de directe omgeving zijn potentieel geschikt voor algemene soorten waarvoor in Noord-Brabant een provinciale vrijstelling geldt. Dit betreffen o.a. egel en verschillende soorten (spits-) muizen.

Het plangebied is geschikt voor diverse marterachtigen, waaronder das, steenmarter, bunzing, wezel en hermelijn. Het plangebied bevindt zich aan de rand van het bekende verspreidingsgebied van das en aan de oostzijde van het plangebied is een potentiële dassenburcht aangetroffen. Deze burcht had een voor waaivormige storthoop met een duidelijk zichtbare loopgeul in een flauwe bocht, die kunnen duiden op gebruik door das (zie Figuur 13). Hierdoor is aanwezigheid van deze soort niet op voorhand uit te sluiten. Hoewel het plangebied een open karakter heeft, zijn verspreid door het plangebied diverse schuilmogelijkheden voor steenmarter, bunzing, wezel en hermelijn aanwezig in de vorm van o.a.

⁸ Van Schie, 2015

⁹ Van der Gaag, 2019

¹⁰ Van der Gaag, 2018.

konijnenholen, greppels, enkele takkenhopen en de vervallen schuur aan de zuidzijde van het plangebied. Voor boomarter en eekhoorn is het plangebied ongeschikt. Deze soorten komen bij uitstek voor in bosgebieden en het plangebied betreft open agrarisch landschap.

Aanwezigheid van waterspitsmuis is in het plangebied op voorhand uit te sluiten. Deze soort komt voor in schone wateren met behoorlijk ontwikkelde watervegetatie en ruig begroeide oevers. De watergangen zijn eutroof en de oevers van de watergangen in het plangebied zijn over het algemeen slechts spaarzaam begroeid en aanwezige rietkragen zijn zeer smal, waardoor het plangebied ongeschikt is voor waterspitsmuis. Langs de oostelijke rand van het plangebied zijn op enkele plaatsen bredere rietkragen aanwezig, die potentieel geschikt zijn voor waterspitsmuis. Deze stroken liggen zeer geïsoleerd waardoor deze voor waterspitsmuis niet bereikbaar zijn.

Figuur 13: Potentiële dassenburcht aan de oostzijde van het plangebied. De waaiervormige storthoop en de zichtbare loopgeul in een flauwe bocht kunnen duiden op gebruik door das. Foto: M.M. Bouwmeester | Ecoresult B.V.

5.3.2.2 Amfibieën en reptielen

Het plangebied is geschikt als voortplantings- en terrestrisch habitat voor Nationaal beschermde soorten amfibieën waarvoor in Noord-Brabant een vrijstelling geldt, zoals bastaardkikker, gewone pad, bruine kikker en kleine watersalamander. Overige beschermde, en niet vrijgestelde amfibieën (alpenwatersalamander of vuursalamander) zijn uitgesloten wegens het ontbreken van geschikt habitat. buurt van bos en/of houtwallen. Alpenwatersalamander komt voor in beboste gebieden of kleinschalige landschappen met heggen en struwelen. Vuursalamander komt in Nederland van nature alleen voor in Zuid-Limburg. Bovendien heeft deze soort een voorkeur voor vochtige loofbossen met koele, vochtige schuilplaatsen. Dit habitat is in het open agrarisch landschap binnen het plangebied niet aanwezig. Ten slotte bevinden zich de dichtstbijzijnde populatie van deze soorten op ten minste 4 km van het plangebied. Door de aanwezigheid van barrières (A59, Waalwijksche Haven, N267 en Drongelens kanaal), is migratie richting het plangebied uitgesloten.

Vaste rust- en verblijfplaatsen van levendbarende hagedis kunnen op voorhand worden uitgesloten. De levendbarende hagedis komt voor op heide, hoogveen of in open bossen of ruige graslanden, met name op de zandgronden en in de duinen. Dit type habitat is niet aanwezig binnen het plangebied.

5.3.2.3 Vissen

Het plangebied is geschikt voor grote modderkruiper. De soort komt voor in ondiepe wateren met een dikke modderlaag en bij voorkeur uitbundige waterplantengroei. De ondiepe sloten binnen het plangebied vormen geschikt habitat voor deze soort. Bovendien bevindt het plangebied zich binnen het voornaamste verspreidingsgebied van grote modderkruiper en is geschikt habitat in het plangebied aanwezig. Hierdoor kan aanwezigheid niet op voorhand worden uitgesloten.

5.3.2.4 Dagvlinders

Het plangebied herbergt geen geschikt habitat voor beschermde dagvlinders, zoals grote vos en kleine ijsvogelvlinder. Grote vos komt voor in vochtige bossen en boomgaarden en is afhankelijk van iep, zoete kers en wilgenbossen als waardplant. In het plangebied zijn weliswaar enkele solitaire bomen aanwezig, maar deze bevinden zich in open agrarisch landschap zonder bosgebieden of boomgaarden in de wijde omgeving. De soort heeft daarnaast een sterk zwervend karakter en waarnemingen rondom het plangebied hebben betrekking op zwervende exemplaren. Kleine ijsvogelvlinder komt voor in vochtige, gemengde loofbossen en nabij bosranden. Op basis van het ontbreken van geschikt habitat komen deze vlindersoorten hier niet voor.

5.3.2.5 Vaatplanten

Tijdens het verkennend veldonderzoek zijn geen beschermde planten aangetroffen. Daarnaast zijn geen oude (kalk-)muren – geschikt voor muurbloem of andere muurvegetatie – aanwezig in het plangebied. Brave Hendrik komt in de wijde omgeving van het plangebied alleen voor op één groeiplaats in Heusden, op circa 5 km net noordoosten van het plangebied. Van glad biggenkruid is tevens slechts één groeiplaats bekend, op circa 1,8 km ten zuiden van het plangebied. Dichtstbijzijnde groeiplaats van kartuizer anjer bevindt zich op circa 5,8 km ten zuidoosten van het plangebied en dichtstbijzijnde groeiplaats van knolspirea bevindt zich op circa 3,8 km ten zuidwesten van het plangebied. Op basis van de grote afstanden tot bekende groeiplaatsen kan aanwezigheid van deze beschermde plantensoorten in het plangebied op voorhand worden uitgesloten.

5.3.3 Effectbeoordeling en toetsing

5.3.3.1 Zoogdieren

Het plangebied is geschikt voor vaste rust- en verblijfplaatsen van diverse marterachtigen, zijnde das, steenmarter, bunzing, wezel en hermelijn. Het realiseren van grootschalige bedrijvigheid in het westelijk deel van het plangebied kan negatieve effecten hebben op deze soorten, waardoor verbodsbepalingen Art 3.10 lid 1a en lid 1b (zie Tabel 8 in

BIJLAGE 2 - Toelichting onderzoekskader) van de Wnb mogelijk worden overtreden. Nader onderzoek naar deze soorten is derhalve noodzakelijk.

5.3.3.2 Vissen

Het plangebied is geschikt voor vaste rust- en verblijfplaatsen van grote modderkruiper, die kan voorkomen in de watergangen in het plangebied. Het realiseren van grootschalige bedrijvigheid in het westelijk deel van het plangebied kan door het dempen van sloten negatieve effecten hebben op deze soort, waardoor verbodsbepalingen Art 3.10 lid 1a en lid 1b (zie Tabel 8 in

BIJLAGE 2 - Toelichting onderzoekskader) van de Wnb mogelijk worden overtreden. Nader onderzoek naar grote modderkruiper is derhalve noodzakelijk.

5.3.3.3 Vrijgestelde soorten

Het plangebied is daarnaast geschikt voor Nationaal beschermde soorten waarvoor in de provincie Noord-Brabant een vrijstelling geldt, zoals algemene (spits)muizen, egel, gewone pad en bruine kikker. Negatieve effecten op deze soorten zijn niet op voorhand uit te sluiten, maar nader onderzoek naar deze soorten is niet noodzakelijk. Wel geldt te allen tijde de zorgplicht. Dit houdt in dat indien mogelijk schadelijke effecten op soorten zoals gewone pad, bruine kikker, egel en muizen zoveel mogelijk dienen te worden voorkomen. Te denken valt aan het verplaatsen van dieren naar veilige locaties buiten het werkgebied indien zij aangetroffen worden tijdens de werkzaamheden, of daar direct aan voorafgaand.

Voor overige vrijgestelde en niet-vrijgestelde Nationaal beschermde soorten is het plangebied ongeschikt. Negatieve effecten zijn op voorhand uit te sluiten. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

5.4 Invasieve exoten

Tijdens het veldbezoek zijn geen invasieve exoten vastgesteld in het plangebied. Uitheemse duizendknopen, reuzenberenklauw en/of andere invasieve exoten zijn (voor zover zichtbaar) niet aanwezig.

6 Vervolgstappen

6.1 Algemeen

In voorliggend hoofdstuk wordt een overzicht gegeven van de op basis van de effectbeoordelingen de benodigde nader onderzoeken en mogelijk verdere vervolgstappen.

6.2 Beschermde gebieden

In Tabel 5 is een overzicht te vinden of en indien van toepassing welke vervolgstappen er genomen dienen te worden met betrekking tot beschermde gebieden. Er is aanvullend onderzoek nodig naar mogelijke bijdragen van stikstofdepositie als gevolg van de gebruiksfase in de vorm van een AERIUS-berekening.

Initiatiefnemers zijn als gevolg van de partiële vrijstelling verplicht om stikstofemissies te beperken bij de werkzaamheden. In dit geval dient het bevoegd gezag voor de start van de werkzaamheden door de initiatiefnemer geïnformeerd te worden over de concrete invulling van deze verplichting. Ecoresult B.V. kan u adviseren over concrete maatregelen om invulling te geven aan deze verplichting.

Tabel 5: Tabel met verwachte effecten van de ontwikkeling op beschermde gebieden en de te nemen vervolgstappen.

Type	Afstand tot plangebied	Negatief effect	Nader onderzoek	Mitigerende maatregelen	Ontheffing
Natura 2000	2,2 km	Ja, gebruiksfase	Ja, AERIUS-berekening	Nader te bepalen	Nader te bepalen
Natuurnetwerk Brabant	Direct aangrenzend	Nee	Nee	Nee	Nee
Natte natuurgebieden	1,2 km	Nee	Nee	Nee	Nee
Ecologische verbindingzones	30 m	Nee	Nee	Nee	Nee
Beschermde houtopstanden	N.V.T.	Alleen bij eventuele kap in rij essen	Alleen bij eventuele kap in rij essen	Alleen bij eventuele kap in rij essen	Alleen bij eventuele kap in rij essen

6.3 Beschermde soorten

In Tabel 6 is een overzicht te vinden of en indien van toepassing welke vervolgstappen er genomen dienen te worden met betrekking tot beschermde soorten. Voor voorliggend plan is er nader onderzoek nodig naar de aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen en/of essentieel functioneel leefgebied van slechtvalk, vleermuizen, bever, heikikker, poelkikker, teunisbloempijlstaart, das, steenmarter, bunzing, wezel, hermelijn en grote modderkruiper.

Tabel 6: Mogelijk aanwezige beschermde soorten binnen het plangebied, de verwachte functies en te nemen vervolgstappen.

Beschermingsregime	Soortgroep	Soort	Geschikt / aanwezig	Functie	Negatief effect*	Nader onderzoek****	Ontheffing nodig	(Mitigerende) maatregelen (aantal)
Vogelrichtlijn	Vogels met jaarrond beschermde nesten	Slechtvalk	Ja	Vaste rust- en verblijfplaats	Mogelijk	3 bezoeken in de periode 1 februari t/m 30 juni met een periode van tenminste 10 dagen tussen de bezoeken.	Mogelijk	Mogelijk
		Overige soorten jaarrond beschermd nest	Nee	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t
	Vogels met niet-jaarrond beschermde nesten (Categorie-5)	Diverse	Ja	Vaste rust- en verblijfplaats	Mogelijk	Nee	Nee	Ja, Algemene bescherming vogels**
	Algemene vogels	Diverse	Ja	Vaste rust- en verblijfplaats	Mogelijk	Nee	Nee	Ja, Algemene bescherming vogels **
Habitatrichtlijn	Vleermuizen (gebouwbewonend)	Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Laatvlieger, Meervleermuis	Ja	Vliegroutes	Mogelijk	Ja, in de periode 15 april tot 15 augustus door middel van 2 bezoeken, waarvan tenminste één in de kraamperiode (15 mei tot 15 juli). De tussenliggende tijd tussen de veldonderzoeken is minimaal 8 weken.	Mogelijk	Mogelijk
	Vleermuizen (boombewonend)	Watervleermuis	Ja	Vliegroutes, foerageergebied	Mogelijk	Ja, in de periode 15 april tot 15 september door middel van 2 bezoeken, waarvan tenminste één in de kraamperiode (15 mei tot 15 juli). De tussenliggende tijd tussen de veldonderzoeken is minimaal 8 weken.	Mogelijk	Mogelijk

	Zoogdieren (grondgebonden)	Bever	Ja	Vaste rust- en verblijfplaatsen en essentieel leefgebied	Mogelijk	Ja, door middel van gericht sporenonderzoek in de periodes maart – april (burchten, holen en vraatsporen aan bomen en struiken) en mei – oktober (vraatsporen aan cultuurgewassen). Aanvullend kunnen wildcamera's geplaatst worden bij potentiële burchten.	Mogelijk	Mogelijk
	Nachtvlinders	Teunisbloempijlstaart	Ja	Vaste rust- en verblijfplaats en essentieel leefgebied	Mogelijk	Ja, door één gericht veldbezoek naar aanwezigheid van rupsen op de waardplanten in de periode juni – september.	Mogelijk	Mogelijk
Nationaal beschermd	Niet vrijgesteld	Das	Ja	Vaste rust- en verblijfplaats en essentieel leefgebied	Mogelijk	Ja, door middel van gericht sporenonderzoek in de periode september – mei en het plaatsen van cameravallen bij potentiële burcht(en) gedurende 6 weken in de periode maart – augustus. De vallen dienen op locaties met de hoogste trefkans te worden geplaatst.	Mogelijk	Mogelijk
		Steenmarter	Ja	Vaste rust- en verblijfplaats en essentieel leefgebied	Mogelijk	Ja, door middel van gericht sporenonderzoek en het plaatsen van cameravallen gedurende 6 weken in de periode maart – augustus. De vallen dienen op locaties met de hoogste trefkans te worden geplaatst.	Mogelijk	Mogelijk
		Bunzing, wezel en hermelijn (kleine marterachtigen)	Ja	Vaste rust- en verblijfplaats en essentieel leefgebied	Mogelijk	Ja, door middel van gericht sporenonderzoek en het plaatsen van cameravallen (voor bunzing) en mostela's (voor hermelijn en wezel) gedurende 6 weken in de periode maart – augustus. De vallen dienen op locaties met de hoogste trefkans te worden geplaatst.	Mogelijk	Mogelijk
		Grote modderkruiper	Ja	Vaste rust- en verblijfplaats en essentieel leefgebied	Mogelijk	Ja, door middel het nemen van eDNA monsters in de periode mei t/m juli	Mogelijk	Mogelijk
	Vrijgesteld	Diverse	Ja	Vaste rust- en verblijfplaats, Essentieel leefgebied	Mogelijk	Nee	Nee	Ja, Zorgplicht***
Invasieve exoten			Nee					

*Een negatief effect is bepaald op basis van de aanwezige potenties en de getoetste maatregelen uit paragraaf 3.3.

** Algemene bescherming vogels: Tijdens de werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met broedvogels. Schadelijke effecten op in gebruik zijnde nesten van vogels zijn te voorkomen door buiten het broedseizoen te werken (buiten grofweg de periode 1 maart – 15 augustus). Werken binnen het broedseizoen is enkel mogelijk indien er geen in gebruik zijnde nesten worden verstoord. Indien er binnen het broedseizoen gewerkt wordt is voorafgaand aan de werkzaamheden een controle door een deskundig ecooloog noodzakelijk. Bij aanwezigheid van in gebruik zijnde nesten dienen in samenspraak met een deskundig ecooloog de mogelijkheden bekeken te worden. Eventuele verwijdering van beplanting vindt plaats buiten de broedperiode van de aanwezige soorten (die globaal loopt van 1 maart tot 15 augustus).

*** Zorgplicht algemeen: De zorgplicht dient altijd in acht genomen te worden. De zorgplicht houdt in dat iedereen ‘voldoende zorg’ in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten (en dus niet alleen de beschermde) en hun leefomgeving. Concreet betekent dit dat wanneer wordt vermoed dat door handelingen of nalaten geen nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen mogen worden veroorzaakt. Verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten (voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevraagd) en alle maatregelen te nemen die die negatieve gevolgen kunnen voorkomen, beperken of ongedaan te maken. In de praktijk zal dus wanneer men in het werkterrein een egel of gewone pad aantreft, deze buiten het werkterrein geplaatst dient te worden of de kans moet krijgen om op eigen kracht het werkterrein te verlaten.

****De aanpak voor het nader veldonderzoek is conform de eisen die het bevoegd gezag hieraan stelt (Kennisdocumenten en Vleermuisprotocol 2021).

6.4 Onderzoeksp perioden

In Tabel 7 in een overzicht te vinden van de perioden waarin aanvullend onderzoek mag plaats vinden. Ook zijn het aantal veldbezoeken aangegeven (in de praktijk kunnen veldbezoeken van verschillende soorten mogelijk gecombineerd worden).

Tabel 7: De onderzoeksp perioden voor het benodigde nader onderzoek. De cijfers in de tabel geven het aantal benodigde bezoeken weer. Samengesteld op basis van het Vleermuisprotocol 2021 en de kennisdocumenten.

Aanvullende bezoeken weergegeven op basis van het veldmaatschappelijk 2021 en de kennisdocumenten.												
Soort	Januari	Februari	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Augustus	September	Oktober	November	December
AERIUS Berekening												
Slechtvalk			3									
Gewone dwergvleermuis					2							
Ruige dwergvleermuis					2							
Laatvlieger					2							
Watervleermuis					2							
Meervleermuis				2								
Bever				1	1							
Teunisbloempijlstaart						1						
Das	1											
					6 weken							
Steenmarter				6 weken								
Kleine marterachtigen				6 weken								
Grote modderkruiper					1 bezoek eDNA							
Berekening												
Nestplaats/Essentieel leefgebied												
Vliegroutes/foerageergebied												
Burchten/sporen												
Vraatsporen												
Geluiden/larven/eDNA												
Rupsen												
Cameravallen												

6.5 Ontheffing

Een ontheffing Wet Natuurbescherming is noodzakelijk in de volgende gevallen

- Indien er een bijdrage in stikstofdepositie wordt vastgesteld
- Wanneer er vaste rust- en verblijfplaatsen of essentieel functioneel leefgebied aanwezig van Slechtvalk, vleermuizen, bever, heikikker, poelkikker, teunisbloempijlstaart, das, steenmarter, bunzing, wezel, hermelijn en/of grote modderkruiper zijn en deze functies door de werkzaamheden niet kunnen worden ontzien.

De initiatiefnemer dient in het bezit te zijn van een ontheffing Wet Natuurbescherming voordat met verstorende werkzaamheden kan worden gestart. Ook dienen dan mitigerende maatregelen te worden getroffen. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan het plaatsen van tijdelijke voorzieningen.

De doorlooptijd van de ontheffingsaanvraag is maximaal 20 weken (maar hier wordt in de praktijk vaak van afgeweken). Een ontheffingsaanvraag wordt op hoofdlijn getoetst aan de volgende criteria:

- Afwezigheid van reële alternatieven (planning, werkwijze, locatie).
- Wettelijk belang van de werkzaamheden (verschilt per beschermingscategorie).
- Tenslotte mag de ingreep geen afbreuk doen aan de staat van instandhouding van de soort. Dit is onder andere afhankelijk van de ruimtelijke spreiding van de soort in de directe omgeving. Dit kan worden voorkomen door het treffen van voldoende mitigerende/compenserende maatregelen.

7 Conclusies

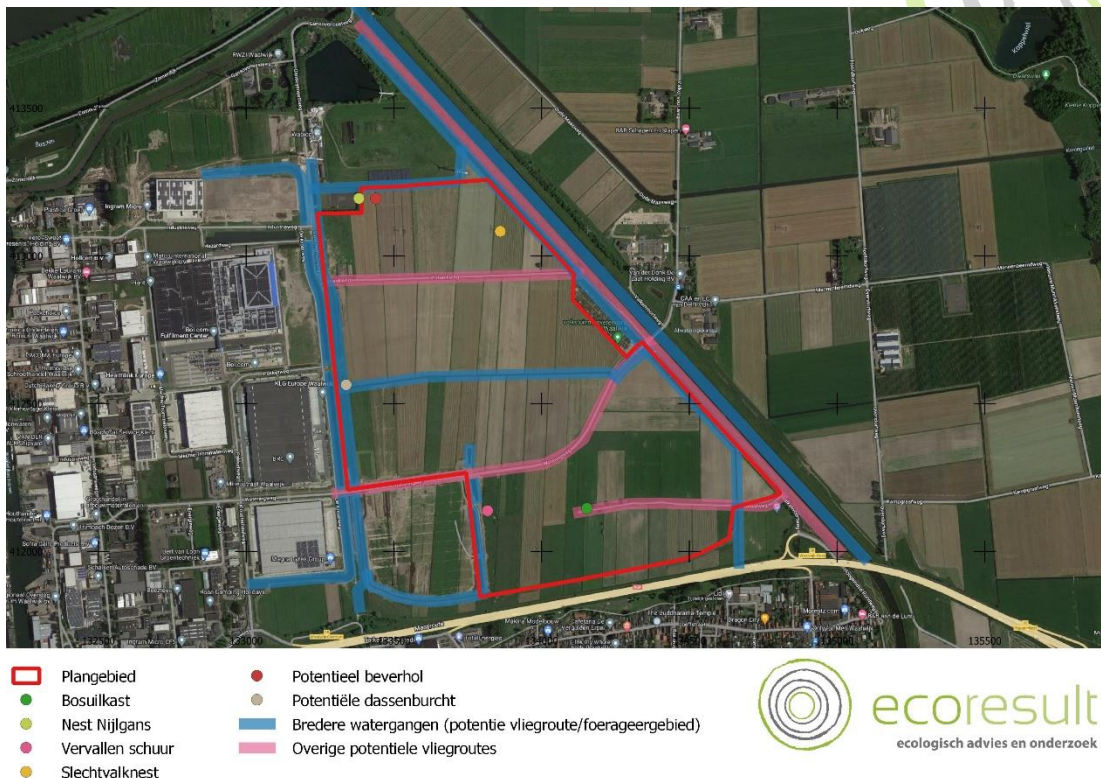
7.1 Algemeen

In opdracht van Gemeente Waalwijk heeft Ecoresult B.V. een quickscan uitgevoerd voor het plangebied genaamd: Haven 8 Oost, Waalwijk. De aanleiding voor dit verzoek betreft het voornemen tot een bestemmingsplanwijziging binnen het plangebied. Indien deze bestemmingsplanwijziging wordt toegekend zal er sprake zijn van herinrichting en nieuwbouw binnen het plangebied. Deze voorgenomen ontwikkelingen kunnen schadelijke effecten hebben op beschermde soorten en natuurgebieden.

Uit voorliggende quickscan is gebleken dat:

- Een bijdrage van stikstofdepositie als gevolg van de gebruiksfase van dit project niet op voorhand is uit te sluiten.
- Negatieve effecten op de volgende beschermde soorten en functies niet op voorhand zijn uit te sluiten (zie ook Figuur 14):
 - Slechtvalk: Vaste rust- en verblijfplaatsen;
 - Vleermuizen (gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis en watervleermuis): essentieel functioneel leefgebied (foerageergebied en vliegroute);
 - Bever: vaste rust- en verblijfplaatsen;
 - Teunisbloempijlstaart: vaste rust- en verblijfplaatsen;
 - Das: vaste rust- en verblijfplaatsen en essentieel functioneel leefgebied;
 - Steenmarter: vaste rust- en verblijfplaatsen en essentieel functioneel leefgebied;
 - Bunzing, wezel en hermelijn: vaste rust- en verblijfplaatsen en essentieel functioneel leefgebied;
 - Grote modderkruiper: vaste rust- en verblijfplaatsen en essentieel functioneel leefgebied.

Aanvullend onderzoek (zie hoofdstuk 6) is noodzakelijk om vast te stellen of deze potentiële natuurwaarden aanwezig zijn binnen het plangebied, en om te bepalen of de werkzaamheden negatieve effecten zullen hebben. Is dit het geval, dan dient mogelijk een ontheffing Wet Natuurbescherming te worden aangevraagd, en dienen er mitigerende maatregelen te worden getroffen.

Figuur 14: Locaties van alle waargenomen potentiële beschermde natuurwaarden binnen het plangebied m.u.v. teunisbloempijlstaart, welke potentieel in het gehele plangebied zou kunnen voorkomen. Kaartbron: Google Maps

7.2 Bestemmingsplanwijziging

Op basis van voorliggende quickscan en de bij ons bekende gegevens kan worden geconcludeerd dat de Wet natuurbescherming geen belemmering zal vormen voor de nieuwe bestemming van het plangebied. Hoewel nader onderzoek naar de eerder genoemde soorten noodzakelijk is, is de verwachting dat voor het overtreden van de Wnb m.b.t. deze soorten, indien deze bij het nader onderzoek worden aangetroffen, een ontheffing kan worden verkregen.

Op basis van het wettelijk belang van bescherming van flora of fauna (vanwege de beoogde wijziging van bestemming agrarisch naar bestemming natuur), het gebrek aan betere alternatieven en de bereidheid en mogelijkheid om mitigerende maatregelen te treffen wordt is het aannemelijk dat een ontheffing voor Vogelrichtlijnsoorten (slechtvalk), indien noodzakelijk, verleend wordt.

Op basis van het wettelijk belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, het gebrek aan betere alternatieven en de bereidheid en mogelijkheid om mitigerende maatregelen te treffen wordt is het aannemelijk dat een ontheffing voor Habitatrichtlijnsoorten (vleermuizen, bever, teunisbloempijlstaart) en/of Nationaal beschermde soorten (das, steenmarter, bunzing, wezel, hermelijn en grote modderkruiper), indien noodzakelijk, verleend wordt.

8 Geraadpleegde bronnen

8.1 Literatuur

- Gaag, D.O. van der, 2018. Windmolenpark Waalwijk. Update ecologisch onderzoek. Rapportkenmerk B85-DGA-KA-1700035 / Proj.nr. RM005240. Versie 3.0. Movares, Utrecht.
- Gaag, D.O. van der, 2019. Windmolenpark Waalwijk, update ecologisch onderzoek. B85-Rapportkenmerk: FSC-KA-1900165 / Projectnummer: RM005240. Versie 1.0. Movares, Utrecht.
- Schie, F.M. van, 2015. Windmolenpark Waalwijk. Nader ecologisch onderzoek. Rapportkenmerk B85-FSC-KA-1400353 / Proj.nr. RM002286. Versie 2.0. Movares, Utrecht
- Woude E.A., 2019. Uitbreiding Haven 8 Oost. Quicksan ecologie. Rapportkenmerk B85-FSC-KA-1900224 / Proj.nr. RM005240. Versie 1.0. Movares, Utrecht

8.2 Internet

Beschermde gebieden & soorten

- <https://noord-brabant.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=aadeed0954ee4cebaa058ed0ae6a4c40>
- <https://calculator.aerius.nl/calculator/?locale=nl>
- <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/index-natuur-en-landschap/natuurtypen/n12-rijke-graslanden-en-akkers/n12-01-bloemdijk/>

Kadastrale Kaarten

- <https://bagviewer.kadaster.nl/lvbag/bag-viewer/index.html>

Kennisdocumenten soorten

- <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>

Nationale Databank Flora en Fauna

- <https://ndff-ecogrid.nl/>

Natuurwetgeving

- www.rvo.nl
- <https://omgevingsdiensthaaglanden.nl/aanvraag-wet-natuurbescherming.html>

PDOK – Publieke Dienstverlening op de Kaart

- <http://pdokviewer.pdok.nl>

Vleermuisprotocol 2021

- <https://www.netwerkgroenebureaus.nl/downloads/category/20?download=812>

Soortinventarisatieprotocollen

- <https://www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/soortinventarisatieprotocollen/protocollen-vis-amfibie-reptiel-vogel>

Bijlage 1 - Foto-impressie plangebied

Het plangebied, gezien vanuit het noordwesten. Foto: M.M. Bouwmeester | Ecoresult B.V.

De rij essen aan de noordwestzijde van het plangebied. Foto: M.M. Bouwmeester | Ecoresult B.V.

Recent gebruikt nest van nijlgans in het plangebied. Foto: M.M. Bouwmeester / Ecoresult B.V.

*Bredere watergang in het plangebied, o.a. geschikt als vliegroute en foerageergebied voor vleermuizen.
Foto: M.M. Bouwmeester | Ecoresult B.V.*

*Detail van een van de ondiepe watergangen in het plangebied, geschikt voor heikikker, poelkikker. Foto:
M.M. Bouwmeester | Ecoresult B.V.*

Vervallen schuur binnen het plangebied, geschikt voor vaste rust- en verblijfplaatsen van steenmarter, bunzing, wezel en/of hermelijn. Foto: M.M. Bouwmeester | Ecoresult B.V.

Bosuilnestkast binnen het plangebied. Foto: M.M. Bouwmeester | Ecoresult B.V.

BIJLAGE 2 - Toelichting onderzoekskader

Wet natuurbescherming

De Wet Natuurbescherming (Wnb) regelt de bescherming van beschermde natuurgebieden (Natura 2000) en regelt de soortbescherming. De provincies zijn voor de Wet Natuurbescherming het bevoegd gezag en regelen tevens de vergunning en ontheffingen. De bescherming van de Wet Natuurbescherming is grofweg op te delen in 3 categorieën.

Bescherming van gebieden

De Wnb richt zich met de bescherming van natuurgebieden uitsluitend op de Natura 2000-gebieden. De verschillende Natura 2000 gebieden zijn deels aangewezen voor specifieke Vogelrichtlijnsoorten, Habitatrichtlijnsoorten en/of habitattypen. Invloeden (ook van buiten het Natura 2000 gebied) mogen deze instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar brengen. Daarnaast mag de oppervlakte van het Natura 2000 gebied niet worden aangetast.

Toetsing stikstofemissies Natura 2000

Sinds 1 juli 2021 geldt een partiële vrijstelling van de Natura 2000-vergunningplicht voor de gevolgen van stikstofdepositie door bij AMvB aangewezen activiteiten van de bouwsector. De vrijstelling geldt alleen voor tijdelijke stikstofemissies die tijdens de bouw- en aanlegfase veroorzaakt worden. De vrijstelling geldt niet voor structurele stikstofemissies als gevolg van een (veranderende) gebruiksfase of voor het delven van grondstoffen en de productie van bouwmaterialen. De vrijstelling omvat grofweg alle werkzaamheden die te maken hebben met sloopwerkzaamheden, werkzaamheden in het kader van bouwrijp maken, nieuwbouwwerkzaamheden en bijbehorende activiteiten en verkeersbewegingen. Tevens omvat de partiële vrijstelling onder andere ook werkzaamheden zoals baggerwerkzaamheden, aanleg van energievoorzieningen (zoals zonneparken) en de aanleg- en vervanging van wegen.

Stikstofemissies als gevolg van de gebruiksfase zoals bewoning, gebruik van een utiliteitsgebouw of verkeer aantrekkende werking dienen wel getoetst te worden aan de Natura 2000 instandhoudingsdoelstellingen, al dan niet door middel van een AERIUS-berekening.

De partiële vrijstelling komt mede tot stand door de verwachte emissiebeperkingen die gerealiseerd worden door bestaand beleid. De emissiebeperkingen komen mede tot stand door veranderingen in de werkwijzen en door verplichtingen als gevolg van nieuwe maatregelen. Deze maatregelen omvatten onder andere:

- Het treffen van adequate maatregelen in de bouwregelgeving tot het beperken van emissies,
- Het inzetten op emissiearme aanbestedingen door rijksdiensten,
- Het stimuleren van de aanschaf van emissievrij materiaal en van ombouw naar emissievrij of emissiearm materieel,
- Het bevorderen van kennisontwikkeling en innovatie voor meer emissiearme bouw.

Initiatiefnemers zijn als gevolg van de partiële vrijstelling verplicht om stikstofemissies te beperken bij de werkzaamheden. De genoemde verplichting gaat gelden voor werkzaamheden die op grond van het Besluit bouwwerken leefomgeving reeds vergunning- of meldingsplichtig zijn. In dit geval dient het bevoegd gezag voor de start van de werkzaamheden door de initiatiefnemer geïnformeerd te worden over de concrete invulling van deze verplichting. Men kan hierbij denken aan:

- Emissievrij/emissiearme mobiele werktuigen,
- Meer gebruik van prefab bouw materiaal (zoals off-site productie),

- Emissievrij materiaal,
- Emissiearme bouwconcepten en bouwlogistiek,
- Efficiëntere bouwprocessen en bouwlogistiek.

Bescherming van soorten

De Wnb onderscheidt drie verschillende beschermingsregimes, met elk hun eigen verbodsbepalingen (zie tabel 1). De eerste twee categorieën zijn gebaseerd op de door de Europese Unie opgestelde Vogelrichtlijn (uit 1979) en de Habitatrichtlijn (uit 1992). Het derde beschermingsregime betreft soorten die niet op Europees niveau beschermd zijn, maar wel op landelijk niveau: de Nationaal beschermde soorten (in de wet aangeduid als “andere soorten”).

Voor de soorten binnen dit beschermingsregime geldt een onderzoeksplicht, en bij negatieve effecten een ontheffingsplicht. De provincies kunnen aangeven of zij soorten uit deze lijst willen vrijstellen van ontheffingsplicht. Naar deze soorten is nader onderzoek of een ontheffing niet nodig, wel geldt te allen tijde de zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat men bij werkzaamheden met mogelijk negatief effect op planten en dieren, maatregelen dient te nemen (binnen wat redelijkerwijs van men verwacht kan worden) om onnodige schade aan planten of dieren te voorkomen¹¹.

Tabel 8: De verbodsbepalingen behorende bij de verschillende beschermingsregimes zoals opgenomen in de Wet natuurbescherming.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wnb	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wnb	Beschermingsregime Nationaal beschermde soorten (andere soorten) § 3.3 Wnb
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

¹¹ Ministerie van Economische zaken (2016) Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen

Bescherming van houtopstanden

De bescherming van houtopstanden betreft voornamelijk een voortzetting van de Boswet en richt zich op de instandhouding van het bosareaal. Bij houtopstanden groter dan 10 are of 20 rijbomen en gelegen buiten de bebouwde kom geldt een meldplicht, herplantplicht en mogelijke oplegging van een kapverbod. Deze voorwaarden zijn tevens van kracht als het slechts een deel van de houtopstand groter dan 10 are of 20 bomen in een rij betreft. Het onderdeel beschermde houtopstanden heeft geen betrekking op:

- houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom;
- houtopstanden op erven of in tuinen;
- fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
- naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar;
- kweekgoed;
- uit populieren of wilgen bestaande:
 - wegbeplantingen;
 - beplantingen langs waterwegen;
 - eenrijige beplantingen langs landbouwgronden.
- het dunnen van een houtopstand;
- uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij:
 - ten minste eens per tien jaar worden geoogst;
 - bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en zijn aangelegd na 1 januari 2013.

Interim Omgevingsverordening Noord-Brabant

In de provinciale Omgevingsverordening is vastgelegd welke gebieden vanuit Nederlandse wetgeving worden beschermd. Onderdeel van de beschermde gebieden in de Interim Omgevingsverordening Noord-Brabant is het NatuurNetwerk Brabant (NNB). Het Natuurnetwerk Brabant is het Brabantse deel van het NatuurNetwerk Nederland, een netwerk aan gebieden en verbindingszones die tezamen één geheel vormen en de Nederlandse natuurgebieden verbinden. Het NNB is verankerd in de bestemmingsplannen waarin de regels uit de provinciale Interim Omgevingsverordening Noord-Brabant zijn verwerkt.

Het ruimtelijke beleid voor het NNB kent het “nee, tenzij” principe wat inhoudt dat ruimtelijke ontwikkelingen binnen het NNB niet zijn toegestaan tenzij deze geen schadelijke effecten op de aanwezige (natuur)waarden hebben. Deze waarden zijn vastgelegd als de “wezenlijke kenmerken en waarden” van het NNB. Elke provincie heeft zelf de regie over de invulling van deze kenmerken en waarden. Evenals bij Natura 2000 is toetsing van externe effecten op de aanwezige kenmerken en waarden in de provincie Noord-Brabant van toepassing. Provincies zijn vrij dit nader in te vullen.

Naast het NNB kunnen provincies gebieden planologisch beschermen. In de provincie Noord-Brabant betreft dit Natte natuurepaleis en Ecologische verbindingszones. In sommige provincies zijn deze gebieden vervlochten binnen het kader van het NNB en geldt hiervoor eenzelfde toetsingskader.